
DISTINCTION IN THE PARONYMIC PAIRS SKIN/LEATHER AND FOREST/FORESTRY

Marija Sokolova

Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia, marija.sokolova@ugd.edu.mk

Abstract: As in other world languages, in the modern Macedonian language words are related on various grounds. Some of these words can be grouped according to similarity, some of them can be grouped according to difference, some, on the other hand, according to the fact that they associate with the same concept, etc. In communication between people, it happens that a word is mispronounced and replaced with another, and the reasons are mainly sought in the careless attitude during the speech act in terms of the form and semantics of the words or in insufficient command of the language. This paper is an attempt to understand why speakers substitute words for each other, that is, why one word is sometimes pronounced instead of another. Due to the similar pronunciation of paronyms, in our language it very often happens that the paronymic pair is used incorrectly in a different context. The reasons for the incorrect use of paronyms can be of various nature, starting first from carelessness, then incorrect pronunciation, insufficient knowledge of the language and low level of education. In cases where it is not known to use an appropriate equivalent word from the native language, sometimes an international word is used that is similar in sound and meaning. In this paper, through conducted surveys, the use of paronyms from the paronymic pairs skin/leather and forest/forestry is shown, and through the surveys, it becomes evident how well the students understand and correctly associate paronyms with given words in a specific context. The surveys were conducted at the four state universities in our country, with the different locations of the faculties ensuring equal representation, and thus the results obtained from the surveys apply to the entire territory of the Republic of North Macedonia. The most numerous are students from the faculties of social sciences, and a smaller percentage are students from the technical faculties. The surveys were successfully answered by the respondents. Sometimes some paronyms come close to synonyms, but still not always both words can be used in a different context, and this actually makes them paronyms. It can be noted from the survey that the majority of respondents are able to distinguish the usage of skin/leather and forest/forestry when they need to associate them with a given word, but there are also respondents who do not distinguish the meaning of the given paronymic pairs.

Keywords: paronymic pairs, skin, leather, forest, forestry.

ДИСТИНКЦИЈА ВО ПАРОНИМСКИТЕ ПАРОВИ КОЖНИ/КОЖЕНИ И ШУМСКИ/ШУМАРСКИ

Марија Соколова

Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Северна Македонија,
marija.sokolova@ugd.edu.mk

Резиме: Како и во другите светски јазици, така и во македонскиот современ јазик зборовите се поврзани по најразлични основи. Дел од тие зборови можат да се групираат според сличноста, дел од нив можат да се групираат според различноста, некои, пак, според тоа што асоцираат на ист поим итн. Во комуникацијата меѓу луѓето се случува да се забележи погрешен изговор на некој збор и тој се заменува со друг, а причините, главно, се бараат во невнимателниот однос при говорниот акт во поглед на формата и семантиката на зборовите или во недоволното владеење со јазикот. Овој труд претставува обид да се увиди зошто настанува заменување на зборовите едни со други од страна на говорителите, односно зошто понекогаш доаѓа до изговарање на еден збор наместо друг. Поради сличниот изговор на паронимите, во нашиот јазик многу често се случува да дојде до погрешна употреба на паронимскиот пар во различен контекст. Причините за неправилна употреба на паронимите можат да бидат од најразлична природа, почнувајќи најпрвин од невнимание, па неправилен изговор, недоволно познавање на јазикот и нискиот степен на образование. Во случаи кога не се знае да се употреби соодветен еквивалентен збор од мајчиниот јазик, понекогаш се употребува интернационален збор кој е сличен по звучност и по значење. Во овој труд, преку спроведени анкети прикажана е употребата на паронимите од паронимските парови кожни/кожени и шумски/шумарски и преку анкетите се увидува колкаво е познавањето и правилното поврзување на паронимите со дадени зборови во даден контекст од страна на студентите. Анкетите се спроведени на четирите државни универзитети во нашата земја, при што различната местоположба на факултетите

овозможува рамномерна застапеност, а со тоа добиените резултати од анкетите се однесуваат и на целата територија на Република Северна Македонија. Најбројни се студентите од факултетите за општествени науки, а помал процент се студенти од техничките факултети. Анкетите беа успешно одговорени од страна на испитаниците. Понекогаш некои пароними се доближуваат до синонимите, но сепак не секогаш и двата збора можат да се употребат во различен контекст, а тоа всушност и ги прави да бидат пароними. Дел од испитаниците што одговарале на дадената анкета можат да ја разграничат употребата на кожни/кожени и шумски/шумарски кога треба да направат поврзување со даден збор, но, сепак, има и испитаници кои не го разграничуваат значењето на дадените паронимски парови.

Клучни зборови: паронимски парови, кожни, кожени, шумски, шумарски.

1. ВОВЕД

Во домашната литература, паронимијата главно е анализирана од теоретски аспект. Недостигаат пообемни и подетални истражувања за одредени паронимски парови. Праксата покажува дека говорителите имаат тешкотии и често грешат при правилната употреба на паронимите.

Замената на паронимските парови во современиот македонски јазик доаѓа од повеќе фактори, но пред сè како причини се јавуваат повеќеозначноста на зборовите, неправилниот изговор, недоволното познавање на јазикот, нискиот степен на образование и др.

Колку паронимските парови кожни/кожени и шумски/шумарски се употребуваат правилно може да се види од две спроведени анкети на студенти. Анкетата опфаќаше 444 студенти коишто студираа на една од високообразовните институции во државата, при што Анкета 1 е пополнета од 216 студенти, а Анкета 2 е пополнета од 228 студенти од универзитетите: „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје, „Гоце Делчев“ во Штип, „Св. Климент Охридски“ во Битола и Државен универзитет во Тетово.

Во периодот од март до јули 2015 година беа спроведени овие анкети. Бидејќи универзитетите се наоѓаат на различна местоположба во нашата земја, резултатите важат за целата територија на Република Северна Македонија. Анкетата опфаќаше студенти коишто беа на возраст од 18 до 25 години и притоа 387 беа македонски студенти, а 57 беа студенти од други националности. Од анкетираниите испитаници, од женски пол беа опфатени 349 студенти, а од машки пол беа опфатени 95 студенти. Најмногу студенти беа анкетирани од факултетите за општествени науки, 393, а од техничките факултети беа анкетирани 51 студент. Податоци за анкетираниите лица по пол, градови и факултети се дадени во табела 1 и табела 2.

Табела 1. Податоци за анкетираниите лица во Анкета 1

Град	Факултети од технички науки			Факултети од општествени науки			Вкупно машки	Вкупно женски	Вкупно
	машки	женски	вкупно	машки	женски	вкупно			
Битола	3	4	7	3	36	39	6	40	46
Скопје	11	9	20	16	54	70	27	63	90
Тетово	0	0	0	8	18	26	8	18	26
Штип	0	0	0	6	48	54	6	48	54
Вкупно	14	13	27	33	156	189	47	169	216

Извор: Истражување на авторот

Табела 2. Податоци за анкетираниите лица во Анкета 2

Град	Факултети од технички науки			Факултети од општествени науки			Вкупно машки	Вкупно женски	Вкупно
	машки	женски	вкупно	машки	женски	вкупно			
Битола	1	0	1	3	28	31	4	28	32
Скопје	11	12	23	12	61	73	23	73	96
Тетово	0	0	0	10	30	40	10	30	40
Штип	0	0	0	11	49	60	11	49	60
Вкупно	12	12	24	36	168	204	48	180	228

Извор: Истражување на авторот

2. МЕТОДИ, ТЕХНИКИ И ИНСТРУМЕНТИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Методи на истражувањето

При анализирањето на анкетите се користеа статистичкиот и дескриптивниот метод. Како еден од начините за одредување дали зборовите се пароними или не беше користен методот на супституција.

Техники и инструменти на истражувањето

За спроведување на испитувањето беше користена техниката анкетање, а од инструменти е користен анонимен анкетен прашалник. Двете посебни анкети кои беа користени при анкетањето требаше да бидат кратки, а сепак да бидат опфатени поголем број различни пароними. Пред да се почне со анкетањето, на студентите им беше укажано за тоа кој е предметот, а кои се целите и задачите на анкетата. Додека се спроведуваа анкетата, студентите беа замолен за објективност при одговарањето и да нема воопшто договарање. Анкетата беше анонимна. Со ова се влијаеше на објективноста при одговарањето. Испитаниците требаше да ги пополнат следниве податоци: име и место на факултетот, националност, место и година на раѓање, датум и пол. Податоците што требаше да ги пополнат во анкетата беа потребни за да може да се направи подетална статистичка анализа на истражувањето. За ова истражување исто така беа користени и други материјали: Современ лексикон на странски зборови и изрази од Љубо Миќуновиќ, Правописен речник на македонскиот литературен јазик од Кирил Конески, Толковен речник на македонскиот јазик (I-VI том) во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ од Скопје, Речник на македонски јазик со српскохрватски толкувања (I-III том) и Речник на македонскиот јазик од Зозе Мургоски.

3. РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Бидејќи наидовме на одличен прием од страна на испитаниците, анкетите беа успешно спроведени. Анкетираниите лица (студентите) полесно одговорија на прашањата со заокружување, дополнување и поврзување отколку на оние прашања кои беа со пишување, односно толкување. Паронимите се едни од потешките зборови во македонскиот јазик. Често не им се знае нивното точно значење и доаѓа до нивна погрешна употреба. Таков е и случајот со паронимскиот пар *кожни/кожени*, а тоа може да се види од табела 3 (и слика 1).

Непознавањето на вистинското значење на паронимите, кое и во овој случај е доста слично, е причина за мешање и честа погрешна употреба на паронимите. Од анкетираниите студенти 59,6 % се определиле за *кожни* торби, наспроти 32 % кои се определиле за *кожени* торби. Вистинската разлика помеѓу овој паронимски пар сметаме дека не ја знаеле 8,3 % од студентите, па затоа и не одговориле.

Табела 3. Добиени одговори за паронимскиот пар „кожни“ и „кожени“

Одговор	Факултети од технички науки	Факултети од општествени науки	Машки	Женски	Вкупен број на одговори
кожни торби	19	117	32	104	136
кожени торби	5	68	12	61	73
неодговорено	0	19	4	15	19

Извор: Истражување на авторот

Слика 1. Процентуална застапеност на добиените одговори за паронимскиот пар „кожни“ и „кожени“

Извор: Истражување на авторот

Дистинкција меѓу овие пароними е јасно направена и во ТРМЈ (2005) каде што стои:

кожен – што е изработен од кожа, што е преслечен со кожа;

кожни – што се однесува на кожа на тело.

Зачудува високиот процент на неточни одговори, односно 59,6 % од анкетираниите. Веројатно овде големата звучна сличност помеѓу паронимите (се разликуваат само во една буква *e*), без притоа да се познава нивното значење е причина за погрешната употреба.

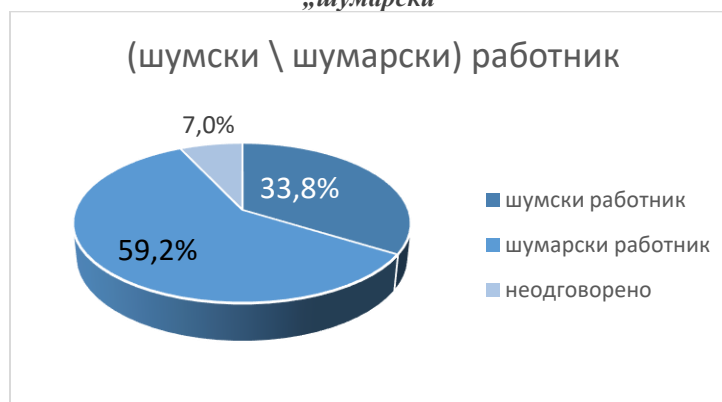
Од табела 4 (и слика 2) може да се види споредбената анализа на паронимскиот пар *шумски/шумарски*. Одговорите на следното прашање од анкетата потврдуваат дека непознавањето на контекстот е причина за често мешање на паронимските парови и нивна погрешна употреба.

Табела 4. Добиени одговори за паронимскиот пар „шумски“ и „шумарски“

Одговор	Факултети од технички науки	Факултети од општествени науки	Машки	Женски	Вкупен број на одговори
шумски работник	5	72	18	59	77
шумарски работник	19	116	27	108	135
неодговорено	0	16	3	13	16

Извор: Истражување на авторот

Слика 2. Процентуална застапеност на добиените одговори за паронимскиот пар „шумски“ и „шумарски“

Извор: Истражување на авторот

Од студентите 59,2 % заокружиле *шумарски* работник, 33,8 % заокружиле *шумски* работник, а 7 % од студентите не одговориле. За да се одговори точно на ова прашање, недостасуваат дополнителни информации кои би ни помогнале да одредиме за каков работник станува збор. Зошто? За да знаеме дали е *шумски* или *шумарски* работник, мора да се знае дали станува збор за работи кои тој работник ги извршува во шумата или некоја друга гранка (индустрија, факултет...). Значи, важно е местото каде тој работник работи. Доколку станува збор за шума имаме: *шумска полиција, шумски работник, шумски мед*. Во случајот на шумарство (индустрија, факултет) имаме: *шумарски инженер, шумарски службеник, шумарски факултет*.

Во ТРМЈ (2014) се дадени следниве објаснувања за шумски и шумарски:

шумски, шумскиот *прид*. Што се однесува и што припаѓа на шума. *Шумски пожар. Шумско стопанство. Шумски отпадоци*.

шумарски, шумарскиот *прид*. 1. Што се однесува на шумар. *Шумарско куче. Шумарска куќа*. 2. Што се однесува на шумарство. *Шумарски инженер. Шумарска школа. Шумарски факултет*.

Според ваквите објаснувања *шумски/шумарски* се пароними, бидејќи се незаменливи во ист контекст. Но, дали ги исполнуваат останатите услови за да бидат пароними. Во однос на коренот на зборот тие се истокоренски зборови. Основата им е зборот шума. Но зборообразувачката основа им е различна: шумски < шума, шумарски < шумар. Сепак, не треба да се заборава дека шумар < шума. Ова, пак, значи без разлика што зборообразувачката основа им е различна, сепак коренот на зборот им е ист. Кој е поважен услов за парот зборови да бидат пароними: дали истата зборообразувачка основа или истиот корен на зборот? Околу ова прашање се разминуваат повеќето од лексиколозите. Иако поголемиот број од нив се на ставот дека за паронимите е поважна истата зборообразувачка основа од коренот на зборот, не можеме да го прифатиме ова тврдење за апсолутно точно и остануваме на ставот дека неопходен услов за два збора да бидат пароними е да се истокоренски. Токму поради ова парот *шумски/шумарски* го сметаме за пароними. Такви се и следниве примери: дрвна | дрвена, конзервна | конзервирана итн. Односните придавки секогаш имаат значења кои произлегуваат од именките на кои се однесуваат.

4. ЗАКЛУЧОК

Двете анкети беа успешно одговорени од страна на испитаниците. Забележавме дека некои пароними се доближуваат до синонимите, но сепак не секогаш можат да се употребат и двата збора во различен контекст, а тоа, всушност, и ги прави да бидат пароними. Од анкетата може да се забележи дека дел од испитаниците можат да ја разграничат употребата на кожни/кожени и шумски/шумарски кога треба да направат поврзување со даден збор, но има и испитаници кои не го разграничуваат значењето на дадените паронимски парови. Сепак, очекуваме во иднина да има што повеќе истражувања за паронимијата за да може правилно да се разграничуваат и употребуваат паронимските парови во различен контекст.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

Вишнякова, О. В. (1984). *Пароними в руском языке*. Москва: Высшая школа.

Вишнякова, О. В. (1987). *Пароними современного русского языка*, издание второе, переработанное и дополненное. Москва: Русский язык.

- Драгићевић, Р. (2007). *Лексикологија српског језика*. Београд: Завод за уџбенике.
- Николић, В. С. (2021). *Паронимија у настави српског језика*. *Књижевност и језик*, 68(1), 159-174.
- Снетова, Г., & Власова, О. (2022). *Словарь паронимов русского языка*. Litres.
- Тафра, Б. (2005). *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga.
- ТРМЈ (2005) – Толковен речник на македонскиот јазик, Том II, 3 – К. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“.
- ТРМЈ (2014) – Толковен речник на македонскиот јазик, Том VI, Т – Ш. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“.
- Vašić, M., & Grgat, M. (2022). *Glagolski paronimi u hrvatskome jeziku*. *Croatica et Slavica Iadertina*, 18(1).
- Dekova, D. (2025). *Паронимите в английския език: лингвистични особености и отражение в съвременния английски език*. In *Сборник доклади от научна конференция „Знание, наука, иновации, технологии”* (Vol. 1, No. 1, pp. 235-242). Институт за знание, наука и иновации ЕООД.
- Nikolić, V. (2022). *Паронимија у савременом српском језику*. Универзитет у Београду.